

1. Obiekt 784

ZESPÓŁ DWORSKO-FOLWARCZNY

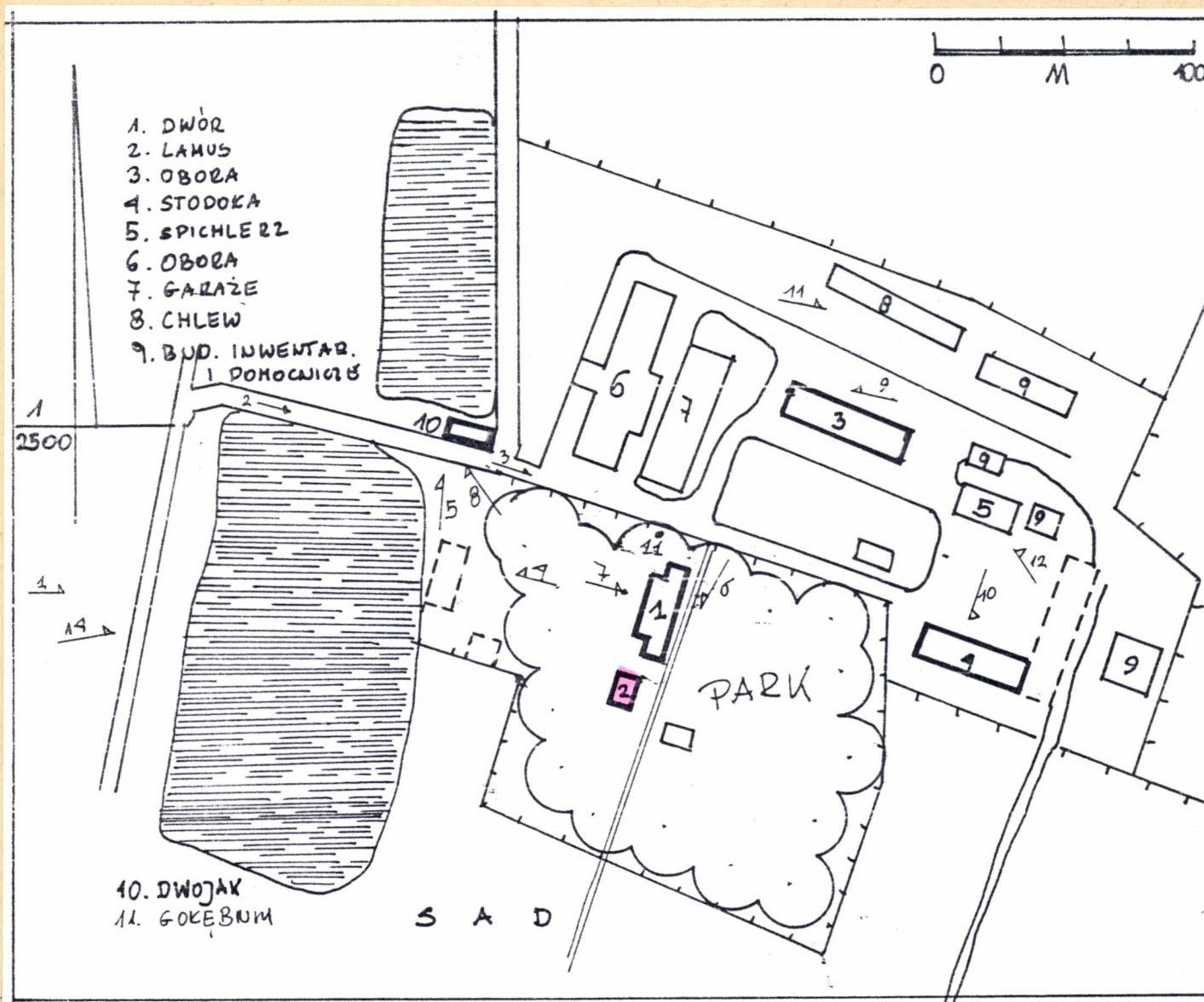
2. Czas powstania

kon. XVIII
- ok. 1970

3. Miejscowość

M I R O G O N O W I C E

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

27-425 WASNIOŃ
Mirogonowice
nr hipoteczny [redacted]

5. Przynależność administracyjna

województwo Wąsniów

gmina Kieleckie

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Mirogonice, Mirogoniewice

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo Opatów

powiat kieleckie

8. Właściciel i jego adres
Agencja Własności Rolnej-
Skarbu Państwa
oddział w Rzeszowie

9. Użytkownik i jego adres

[redacted]

10. Rejestr zabytków:

Nr 435 data 21.06.64
586 z 11.12.1917 (park)

/Nie udało się odnaleźć żadnych istotnych przekazów drukowanych i archiwalnych związanych z zespołem dworskim w Mirogonowicach. Brak także małoskalowych przekazów ikonograficznych pozwalających na rekonstrukcję dawnego układu przestrzennego.

Założenie dworsko-folwarczne w Mirogonowicach należy do całej grupy majątków ziemiańskich zlokalizowanych w tradycyjnie lesistym rejonie wschodniego skraju Gór Świętokrzyskich. Dobrze ziemie stymulowały coraz rozleglejsze karczunki, wynikiem których był także niewielki klucz folwarków związanych z Mirogonowicami i pobliskim Wronowem. Siedziba ziemiańska i zespół gospodarczy mają w Mirogonowicach odległą choć nieokreśloną metrykę. Ogólna dyspozycja całości, przemysłnie a tradycyjnie wybrane miejsce dworu, zespół stawów od zachodu i pewnie ogólny układ komunikacyjny sięgają być może początku okresu nowożytnego. W obecnej formie zespół ukształtował się w trzech etapach:

1. Część parkowa z dworem i przyległym lamusem pochodzi najpewniej z końca XVIII wieku. Z tego czasu pochodzi także dyspozycja ogólna założenia z usytuowanym od pn i wschodu zespołem gospodarczym
2. Zręby części folwarcznej ukształtowały się w formie obecnej w I poł. XIX wieku. Na miejscu obecnego folwarku powstał wówczas zespół drewnianych i konstrukcji fila-

c.d.wkładka 1

SYTUACJA: Mirogonowice są niewielką osadą przyfolwarczną ukrytą 1,5 km na wschód od szosy z Nowej Słupii do Ostrowca (odległego o 15 km) pośród łagodnie pofałdowanego skraju Gór Świętokrzyskich. Zajmuje stok łagodnie nachylony ku zachodowi i pd - gdzie pomieszczono rozległe sady i ogród. Zespół dobrze eksponowany, widoczny głównie w osi drogi dojazdowej od zach.

KOMPOZYCJA: Założenie dworsko-folwarczne składa się z czterech ściśle ze sobą połączonych części wydzielonych drogami: częściowo utwardzoną drogą na lini pn-pd biegnącą wzdłuż osiedla i dalej na zachód pomiędzy stawami, po czym znowu na pn wzdłuż zabudowań; drogą folwarczną wschód - zachód wybiegającą od bramy wjazdowej. W wyznaczonych w ten sposób kwartałach mieszczą się od zachodu licząc:

1. Zespół osiedla przyfolwarcznego, wzniesionego w okresie powojennym i pozbawionego wartości zabytkowych - po zachodniej stronie drogi
2. Zespół stawów rybnych leżących w obniżeniu strumienia
3. Zespół dworu i parku - po pd stronie drogi folwarcznej. Oparty od zach. o stawy, od wschodu i pd o duże sady. Otoczony siatką i dostępny furtką po stronie pn. Dominantę tej części stanowi drzewostan parkowy.
4. Prostokątny zespół gospodarczy po pn stronie drogi folwarcznej, otoczony metalowym płotem. Pierwotny układ tej części mocno zatarty: daje wyróżnić się obszar starego podwórza przy stodole /4/, jego część zachodnia jest obecnie zadrzewiona i ograniczona od pn oborą /3/, od pd parkiem; duże budynki od pn i zachodu są nowe i nie nawiązują do dawnego układu. W obrębie starego podwórza dominuje bryła spichlerza, w obrębie całości zwarta grupa drzewostanu przy oborze, przesłaniającego widok na wsch. część zabudowań.

Komunikacja: główną osią komunikacyjną jest droga folwarczna wschód - zachód biegnąca od bramy, uzupełniają ją słabo wykształcone drogi za starym powórzem - ku polom na pd i ku polnej oborze na pn-wschód.

Nawierzchnia: w obrębie folwarku drogi utwardzone bloczkami betonowymi, drogi dojazdowe gruntowe, w parku drogi gruntowe.

Powiązania widokowe:

W obrębie założenie dominują widoki równoleżnikowe od zachodu na park i dwór przez staw pd oraz wzdłuż drogi dojazdowej na podwórze gospodarcze.

W widokach zewnętrznych wyraźniej kształtuje się bryła zespoły od pd poprzez sady oraz wzdłuż dojazdu od zachodu.

c.d.wkładka 1

<p>14. Kubatura</p> <p>w kartach szczegółowych</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>całość - 13 ha park - 2 ha sady - 5 ha</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>folwark ogólnorolny</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>gospodarstwo ogólnorolne sadownictwo, szkółkarstwo</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W latach 70. wyremontowano i przebudowano oborę /3/, w 1985 wyremontowano gruntownie lamus /2/ oraz odbudowano po pożarze część stodoły /4/. Dwór opuszczony od 1976.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Całość założenia zachowana dobrze i zadbana. Z pierwotnego zespołu zachowana część parkowa z ruiną dworu i lamusem, oraz obora /3/ i resztki stodoły /4/ w części gospodarczej. Pozostałe budynki i zachodnia część zespołu z okresu powojennego. Część folwarczna w obecnym stanie zachowania reprezentuje niewielkie wartości zabytkowe.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Rekonstrukcja dworu i zagospodarowanie lamusa /2/.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, t.III, z.7 s.34

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst

Krzysztof Myśliński X 1995

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

Krzysztof Myśliński X 1995

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.

Krzysztof Myśliński X 1995

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów

Muzeum Rolnictwa w Szreniawie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

3 WKŁADKI

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
MIROGONOWICE	Zespół dworsko-folwarczny	opisy - ciąg dalszy p. 12 i 13

c.d.p.12:

rowej stodoły i obór otaczających kwadratowy dziedziniec, na którym znajdował się też wieloboczny kierat. Ten wartościowy zespół krytej wysokimi strzechami zabudowy gospodarczej spłonął w latach 60. naszego wieku. Jego pozostałością jest mocno przebudowana stodoła /4/ zachowana częściowo z konstrukcją noszącą ślady pożaru. Znacznie późniejsza jest stara obora, pierwotnie być może owczarnia /3/ przebudowana w okresie powojennym oraz budynek /10/ przy bramie. W tym czasie przekształcono również wsch. część parku.

3. Znaczny zespół budynków inwentarskich i gospodarczych powstał w okresie powojennym, wtedy też rozszerzono zasięg gospodarstwa ku pn i daleko w pola ku wschodowi, gdzie postawiono dużą oborę. Obejmuje on od zachodu dużą oborę i garaże, stacje paliw na zadrzewionym placu przed oborą /3/ oraz dużą chlewnię i pomocnicze budynki na pn od niej. W pn granicy d. podwórza postawiono tradycyjny w formie spichlerz.

Dwór opuszczony w 1976 roku jest całkowicie zrujnowany.

Po likwidacji w 1990 roku PGR cały zespół wraz z gruntami ornym i rozległymi sadami wydzierżawił p. Marian Rzycki, prowadzący obecnie wielokierunkowe gospodarstwo rolno-sadownicze.

c.d.p.13:

FOLWARK: Pośród starych zabudowań dwór wystawiono w konstrukcji zrębowej z niewielkim udziałem cegły.

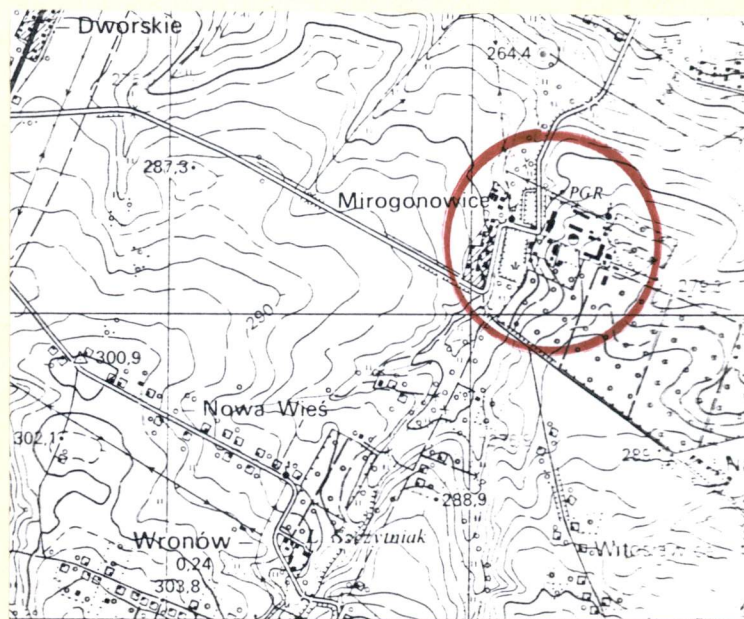
Lamusa i obora z kamienia i cegły, obustronnie tynkowane; stara więźba dachowa zachowana nad lamusem i domem /10/ - krokwiowa; stolarka nowa, wyposażenia brak. Dachy dwuspadowe, nad lamusem czterospadowy. Elewacje parterowe bez artykulacji.

Nowe zabudowania z pustaków cementowych i w technice szkieletowej, betonowe - bez walorów architektonicznych. Wyjątek stanowi ceglano-kamienny spichlerz nawiązujący do tradycyjnej formy spichlerza stropowego.

Wkładkę założył: Krzysztof Myśliński X 1995

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

ORIENTACJA 1:25,000

FOT. 1

1. Miejscowość MIROGONOWICE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA - spis
--------------------------------	---	---

SPIS ZDJĘĆ:

1. Widok ogólny od zachodu
2. Główna droga dojazdowa od wsi
3. Widok od wjazdu na dziedziniec gospodarczy
4. Widok od dworu na osiedle mieszkalne i wieś
5. Staw pn
6. Pozostałości dworu
7. Jak wyżej - fragment elewacji frontowej
8. Dawny dwojak /10/ bramie wjazdowej
9. Stara obora /3/- elewacja pn
10. Pozostałości starej stodoły /4/ - elewacja pn
11. Chlów /8/
12. Spichlerz /5/
13. Gołębnik przy bramce do dworu /11/
14. Widok od wsi na część parkową z dworem

2.

3.

4.

Wkładkę założył: Krzysztof Myśliński X 95
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Rolnictwa Szreniawa

13.

14.

1. Miejscowość
MIROGONOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
ZESPÓŁ FOLWARCZNY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

9.

10.

11.

12.

Wkładkę założył: Krzysztof Myśliński X 95
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Rolnictwa Szreniawa

5.

6.

7.

8.